

30.10.
2025

04.04.
2026

W GŁĘBI

ŻYJĄCE
MORZA,

ŻYJĄCE
CIAŁA

LIVING
SEAS,

LIVING
BODIES

DOWN DEEP

PAŃSTWOWA GALERIA SZTUKI

INFORMACJA PRASOWA

Wystawa
*W głębi: Żyjące morza,
żyjące ciała / Down Deep:
Living seas, living bodies*
w Państwowej Galerii Sztuki
w Sopocie

Państwowa Galeria Sztuki w
Sopocie
Plac Zdrojowy 2
81-720 Sopot

-
- **Wernisaż** / 30.10.2025, godzina 18:00
 - **Czas trwania wystawy** / 30.10 – 04.04.2026
 - **Organizatorzy** / Państwowa Galeria Sztuki w Sopocie, Sopot
 - **Partnerzy** / Instytut Oceanologii PAN, Uniwersytet Gdański, British Council, Galeria LETO, Instytut Kultury Litewskiej
 - **Kuratorzy** / Joseph Constable, Eulalia Domanowska, Joanna Gemes
 - **Patronaty honorowe** / Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ambasada Republiki Litewskiej, Marszałek Województwa Pomorskiego, Prezydentka Miasta Sopotu, Prezydent Miasta Gdyni

Streszczenie

W głębi: Żyjące morza, żyjące ciała / Down Deep: Living seas, living bodies to wystawa zbiorowa prezentowana w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie, zrealizowana we współpracy z Instytutem Oceanologii PAN i Uniwersytetem Gdańskim. Projekt bada naszą więź z oceanem – fizyczną, emocjonalną i duchową – oraz stawia pytanie, co znaczy *stać się oceanem*. Międzynarodowi artyści i artystki łączą sztukę z nauką, ekologią i wiedzą rdzennych społeczności, proponując nowe opowieści o relacji człowieka z morzami. Wystawa zachęca do odejścia od antropocentrycznego myślenia i odkrycia oceanu jako żywego, czującego organizmu oraz źródła transformacyjnej wiedzy.

ARTYSTKI, ARTYŚCI / Akvilė Anglickaitė, Alex Ayed, Kuba Bąkowski, Seba Calfuqueo, Dorothy Cross, David Gumbs, Barbara Hammer, Sky Hopinka, Marie Jeschke, Hyung S. Kim, Agnieszka Kurant, Ange Leccia, Julia Lohmann, Goshka Macuga, Cecylia Malik, Yiannis Maniatakos, Kristina Öllek, Jean Painlevé, Izabela Pluta, Kati Roover, Rasa Smite & Raitis Smits, Raqs Media Collective, Superflex, Yan Tomaszewski, Xawery Wolski, Laetitia Yhap

W głębi: Żyjące morza, żyjące ciała / Down Deep: Living seas, living bodies to ważna wystawa zbiorowa, prezentowana w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie, a jednocześnie projekt badawczy, który analizuje naszą fizyczną, psychiczną, emocjonalną i duchową więź z oceanem. Punktem wyjścia tego interdyscyplinarnego przedsięwzięcia, zrealizowanego we współpracy z Instytutem Oceanologii Polskiej Akademii Nauk oraz Uniwersytetem Gdańskim, jest wyjątkowe położenie PGS nad Morzem Bałtyckim, lecz prace międzynarodowego grona artystów poszerzają tę perspektywę, umożliwiając nam szersze spojrzenie na przestrzeń oceaniczną.

W centrum wystawy znajduje się pytanie o to, co to znaczy stać się oceanem. Jak możemy odbudować łączność ludzkiego ciała z ogromnym ciałem wodnym, które pokrywa ponad dwie trzecie powierzchni Ziemi? Naukowcy od dawna badają wodne początki życia na naszej planecie. Możliwego miejsca jego narodzin poszukiwano najpierw w basenach pływowych czy gorących źródłach, jednak najnowsze hipotezy wskazują raczej na otoczenie głębinowych kominów hydrotermalnych. Obecne w nich substancje chemiczne i generowana tam energia mogły bowiem napędzać reakcje niezbędne do ewolucji życia.

Wystawa wychodzi od hipotezy o oceanicznych początkach życia, cofając się co najmniej 3,5 miliarda lat, by przyrzeć się naszej pierwotnej więzi z wodą i otworzyć pole do refleksji nad tym, w jaki sposób staliśmy się gatunkiem zbiorowym. ***W głębi: Żyjące morza, żyjące ciała / Down Deep: Living seas, living bodies*** podejmuje krytykę filozoficznych, religijnych i techno-przemysłowych narracji antropocentryzmu, które od wieków oddzielają nas od środowiska naturalnego, przy akompaniamencie nowoczesnej nauki i rolnictwa, z ich immanentną intencją podporządkowania, klasyfikowania i kontrolowania świata wokół nas. A gdyby odrzucić to przekonanie o wyjątkowości człowieka? Jak moglibyśmy zacząć pojmować siebie jako część większego organizmu życia i zacząć istnieć w zgodzie z głębokim, przenikliwym rytmem oceanu?

Postrzegając Ocean jako istotę czującą, ***W głębi: Żyjące morza, żyjące ciała / Down Deep: Living seas, living bodies*** nawiązuje do przełomowej hipotezy Gai Jamesa Lovelocka, według której Ziemia funkcjonuje jako superorganizm zdolny do samoregulacji i tworzenia warunków do życia w biosferze. Ekolog oceaniczny, nurek i żeglarz Glenn Edney rozwija tę myśl, twierdząc, że „ocean żyje” i stanowi „globalny, żywy ekosystem, samoregulującą się całość, coś więcej niż sumę jej fizjologicznych części”. Dzięki procesom oddychania, cyrkulacji i metabolizmu oraz energii generowanej przez liczne morskie formy życia tworzy się oparty na współistnieniu i współzależności *umysł oceanu* – czujący, świadomy byt jako emergentna właściwość samoregulującego się systemu. W duchu takiego podejścia do zbiorowej i pozaludzkiej inteligencji wystawa bada złożone warstwy przestrzeni oceanicznej, prezentując interdyscyplinarne podejście czerpiące z humanistyki oceanicznej, badań środowiskowych, biologii kwantowej, cybernetyki, teorii i historii świadomości, science fiction, poezji oraz wiedzy rdzennych społeczności.

Spekulacja, inwencja, transformacja... Widzowie ***W głębi: Żyjące morza, żyjące ciała / Down Deep: Living seas, living bodies*** spotkają się z artystami i artystkami, twórcami nowych opowieści o naszej relacji z oceanem, które mogą pomóc nam przeprojektować współczesne realia rozłamu, eksploatacji i zanieczyszczeń, jakie zdominowały podejście ludzkości do mórz. Jak, w obliczu nieustannej dewastacji oceanów, możemy się otworzyć na bardziej płynne formy myślenia, w których zatracimy poczucie liniowego czasu, odnajdziemy zachwyt, pozwolimy sobie (fizycznie i mentalnie) zabłądzić oraz rozluźnimy granice naszych ciał i umysłów poprzez formy oceanicznej wymiany? Innymi słowy: jak możemy stać się bardziej podobni do oceanu? Ocean, jako przestrzeń „kontekstowego bogactwa, emocjonalnej głębi i współzależności”, stanowi ważne medium międzygatunkowej komunikacji w czasie i przestrzeni. Wystawa ***W głębi*** ma na celu uchwycenie ogromnego potencjału, jaki oferuje nam ten rozległy żywioł – postrzegany zarówno jako potencjalny współautor, jak i źródło czującej wiedzy.

Projekt dofinansowano ze środków Miasta Sopotu

Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Projekt ***W głębi. Żyjące morza, żyjące ciała*** jest wspierany przez British Council jako część UK/Poland Season 2025

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

